

I. BEZ BITNIH PROMJENA

Kao što se i očekivalo, relativno visoku razinu proizvodnje iskazanu u siječnju industrija nije uspjela zadržati u veljači, kad je ona u odnosu na prethodni mjesec smanjena za desezonirano 4.1%. To potvrđuje da je prethodna aprecijacija bila prvenstveno rezultat snažnog utjecaja iregularne komponente pojačanog efektima promjena ponderacionog sustava, a ne indikator takvih promjena osnovnih kratkoročnih determinanti kretanja industrijske proizvodnje i ukupne privredne aktivnosti u Hrvatskoj koje bi globalno generirale brži gospodarski rast. U suštini moglo bi se kazati da je u prva dva mjeseca 1996. godine zapravo došlo do određene konsolidacije konjunkturane situacije uspostavljene nakon operacija Bljesak i Oluja u kojim uvjetima - nakon prethodnog zaustavljanja tendencije pada - proizvodnja ponovno tendira prema razinama na kojima je u globalu bila prije tih operacija, a koje su determinirane cjelinom sporo mijenjajućih odnosa između ključnih ekonomskih varijabli uspostavljenih u postinflacijskom razdoblju. Posebno se to odnosi na sektor proizvodnje reprodukcijских materijala i energenata, gdje je kontrakcija proizvodnje tijekom drugog i trećeg tromjesečja prošle godine bila najizraženija, a koja od listopada 1995. do veljače 1996. godine raste po trendnoj stopi od 1.1% mjesečno determinirajući i rast industrijske proizvodnje u tom razdoblju od 0.7% mjesečno. Jednoznačan doprinos tome daje i proizvodnja građevnog materijala koja još od sredine prošle godine kontinuirano raste po mjesečnoj stopi od 1.4%, predstavljajući tako - nakon elektroprivrede - granu s najpostojanijim uzlaznim trendom. Njoj se u posljednjem tromjesečju 1995. godine pridružuje i brodogradnja kao grana s relativno najbržom dinamikom tekućeg rasta po mjesečnoj stopi od 3.1%, uvjetujući i kontinuitet rasta proizvodnje opreme u tom razdoblju po trendnoj stopi 1.0%, unatoč stagnaciji u proizvodnji električnih strojeva i aparata te zaustavljanju uzlaznog trenda u strojogradnji. Za razliku od ovih grana gdje u posljednjim mjesecima raste proizvodnja za izvoz ili je širenje procesa obnove povećalo potražnju za njihovim proizvodima

na domaćem tržištu (ovdje treba ubrojiti i drvnu industriju gdje je tijekom siječnja i veljače zaustavljena dotadašnja tendencija pada proizvodnje), u prva dva ovogodišnja mjeseca nastavljena je intenzivna tendencija pada proizvodnje tekstilnih proizvoda i tkanina te gotovih tekstilnih proizvoda koja traje još od kraja 1994. godine po stopama od 2.0 i 1.5% mjesečno pod utjecajem rastućih problema s plasmanom proizvoda i na domaćem i na svjetskom tržištu. Desezonirana razina tih proizvodnji već je u prosjeku za 14% niža od prosječne u 1995. i za 20% niža nego u 1994. godini i te se grane - uz proizvodnju kožne obuće i galanterije gdje proizvodnja u posljednjih pet mjeseci relativno stagnira na razini za 30% nižoj nego u 1994. godini - suočavaju s relativno najvećim problemima poslovanja u postinflacijskim uvjetima u zemlji pri znatnom jačanju konkurencije na svjetskom tržištu.

Uz tako različite tendencije kretanja proizvodnje u pojedinim granama, ukupna razina industrijske proizvodnje ipak je u razdoblju siječanj-veljača ove za 3.2% desezonirano viša od prosjeka prošle godine te (isključujući li se utjecaj kalendarske komponente - prijestupna godina) za 1.3% viša nego u istom razdoblju 1995. godine (prema originalnim podacima viša je za 3.5%), čime je globalno nadoknađen njen prethodni pad tijekom prve polovice prošle godine. U okviru toga, proizvodnja sredstava rada viša je od prošlogodišnjeg prosjeka za desezonirano 10.6%, proizvodnja reprodukcijских materijala viša je za 2.6%, a robe za široku potrošnju za 1.4%.

Takva razina proizvodnje ostvarena je, međutim, pri vrijednosti robnog izvoza od relativno niskih 681 mil. USD koja je za 7.4% niža nego u prva dva mjeseca prošle godine i za 12% niža od prošlogodišnjeg prosjeka, uz koju se unatoč istodobnom smanjenju uvoza (on je u siječnju i veljači ove u odnosu na isto razdoblje prošle godine smanjen za 2.9%, a od prošlogodišnjeg prosjeka niži za 18%) i dalje nastavlja akumulirati deficit u robnoj razmjeni od 174 mil. USD prosječno mjesečno sa stupnjem pokrivanja uvoza izvozom od 66%. Indikator je to da dio ostvarenog prirasta proizvodnje, posebno na sektoru opreme, proizlazi iz početka realizacije ugovorenih poslova čiji će se finalni proizvodi tek trebati realizirati na tržištu, ali i da se postupno stabiliziraju

pojedini segmenti potražnje na domaćem tržištu nakon što je sredinom prošle godine izostalo njihovo uobičajeno sezonsko povećanje. Prije svega u sektoru stanovništva, čiji su izdaci za robe i usluge u prva dva ovogodišnja mjeseca za 9.1% realno veći nego u istom razdoblju prošle godine, a prate ih i materijalni rashodi javnog sektora s međugodišnjim povećanjem od 4.3%, dok su isplate za investicije i dalje bitno reducirane na razini koja je za 39.7% niža od prošlogodišnje.

Izraz je to, između ostalog, daljnjeg zaoštavanja problema s likvidnošću unatoč činjenice da u prva dva ovogodišnja mjeseca nije došlo do uobičajenog sezonskog smanjenja novčane mase što odgovara njenom desezoniranom rastu u tom razdoblju po trendnoj stopi od 1.4% mjesečno. Potražnja na tržištu novca dostigla je tako u veljači iznos od 1029 mil. kuna ili oko 12% novčane mase, dok su se neizmirene obveze insolventnih pravnih osoba povećale na 6774 mil. kuna (81% novčane mase) i za 6.7% su veće nego krajem 1995. godine. U takvim uvjetima kamatna stopa na tržištu novca povećana je sa 27.2% u prosincu prošle na 30.0% u veljači ove godine na kojoj razini je približno ostala i tijekom ožujka.

Istodobno, cijene i tečaj i dalje su stabilni, tako da je uz pad cijena na malo u ožujku u odnosu na veljaču za 0.1% njihova razina u tom mjesecu za samo 0.6% viša nego u prosincu, dok je tečaj nominalno apreciran u tom razdoblju za 0.1%.

Sve to jasno ukazuje da privredna kretanja u veljači i na početku ožujka 1996. godine predstavljaju samo nastavak tendencija i značajki proizašlih iz modaliteta funkcioniranja nacionalne ekonomije uspostavljenih u drugoj polovini 1995. godine pri kojima ekonomska politika tek treba iznaći rješenja za poticanje rasta proizvodnje i izvoza u uvjetima niske inflacije.

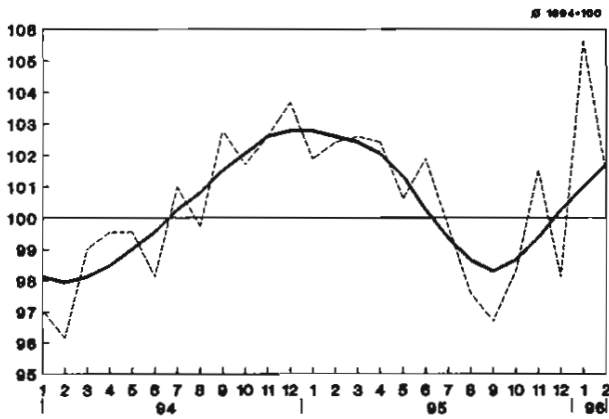
Tabela 1.
OSNOVNI POKAZATELJI PRIVREDNIH KRETANJA

- Indeksi realne razine

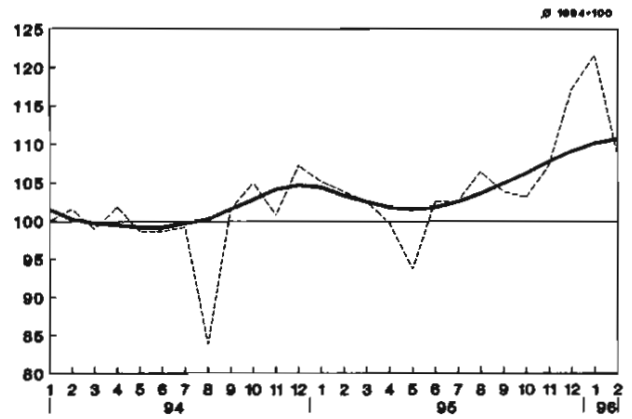
	<u>1994.</u> 1993.	<u>1995.</u> 1994.	<u>II.1996.</u> II.1995.	<u>I-II.'96.</u> I-II.'95.
INDUSTRIJSKA PROIZVODNJA	97.3	100.3	102.9	103.5
- Sredstva rada	85.7	104.1	104.8	110.2
- Reprodukcijski materijal	99.4	100.1	102.7	102.8
- Roba za široku potrošnju	99.3	99.0	103.0	102.9
ZALIHE GOTOVIH PROIZVODA	88.5	96.2	106.6	103.9
ZAPOSLENOST (d.s)	99.5	95.5	95.1	95.0
- Privreda	99.3	94.0	93.3	93.3
- Neprivreda	100.2	100.8	100.8	100.7
IZVOZ ROBA	109.1	108.7	79.7	92.6
UVOZ ROBA	112.1	143.6	90.6	97.1
PROMET NA MALO	113.2	112.5	119.5	119.4
MASA NETO-PLAĆA	129.5	139.6	100.1	102.4
PRIMANJA STANOVNIŠTVA	125.9	122.3	106.0	110.3
IZDACI STANOVNIŠTVA	135.7	119.0	106.7	109.1
ISPLATE ZA INVESTICIJE	115.2	74.9	69.5	60.3
MATERIJALNI RASHODI JAVNOG SEKTORA	126.7	116.6	106.1	104.3
CIJENE PROIZVOĐAČA U INDUSTRIJI	177.6	100.7	101.3	101.6
CIJENE NA MALO	197.6	102.0	103.6	103.4

INDUSTRIJSKA PROIZVODNJA

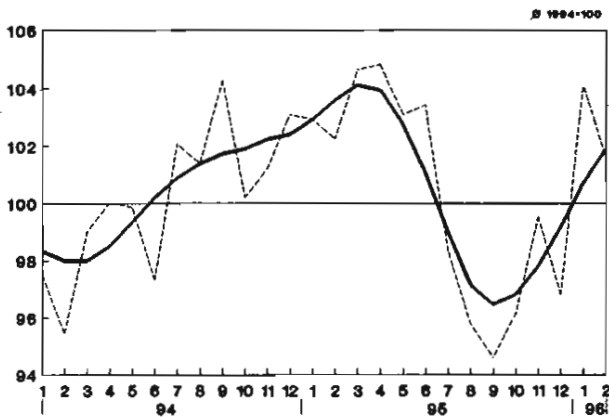
- UKUPNO -

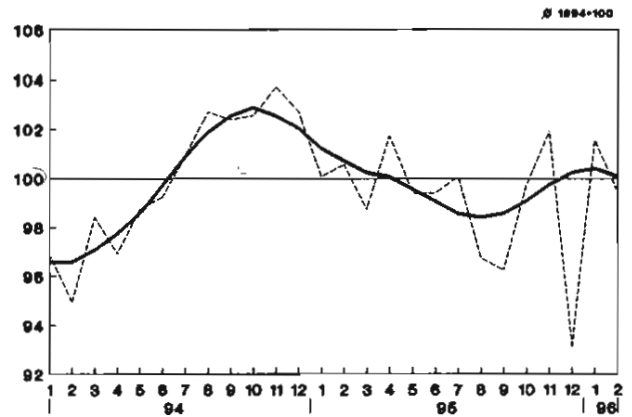
- SREDSTVA RADA -

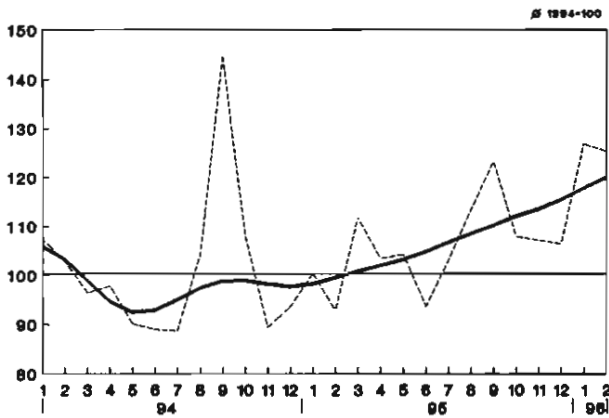
- REPRODUKCIJSKI MATERIJAL -

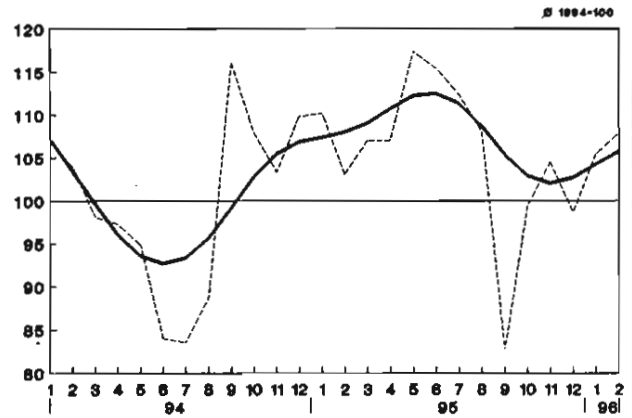
- ROBA ZA SIROKU POTROSNJU -

- ELEKTROPRIVREDA -

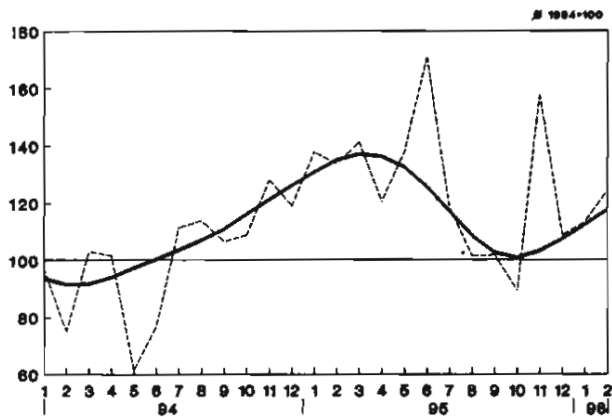
- PROIZVODNJA NAFTE I ZEMNOG PLINA -

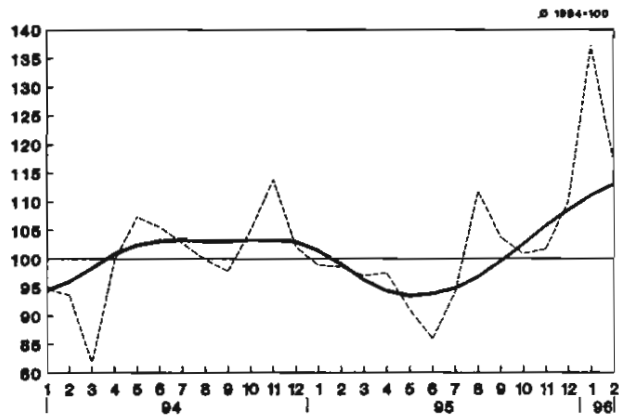
--- DESEZONIRANO   ——— TREND-CIKLUS

INDUSTRIJSKA PROIZVODNJA

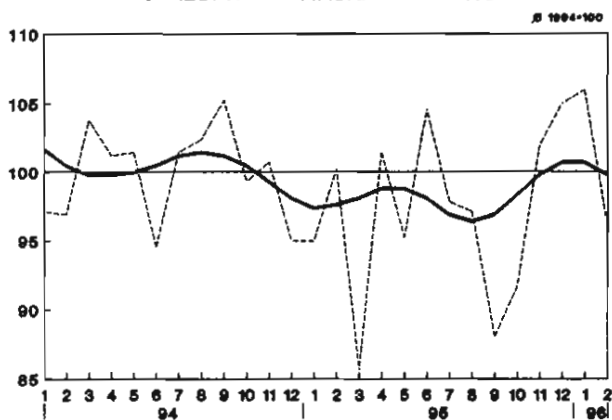
- PROIZVODNJA NAFTNIH DERIVATA -

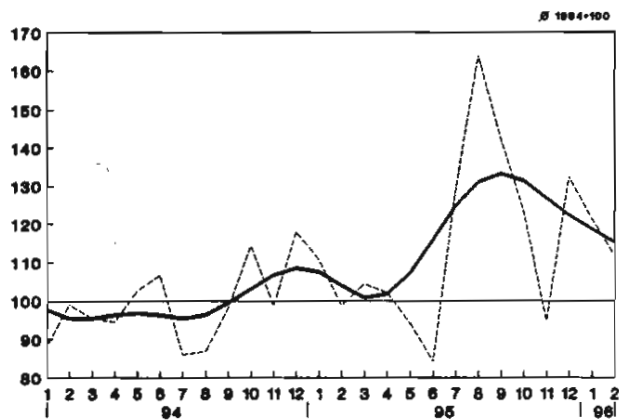
- PRERADA NEMETALNIH MINERALA -

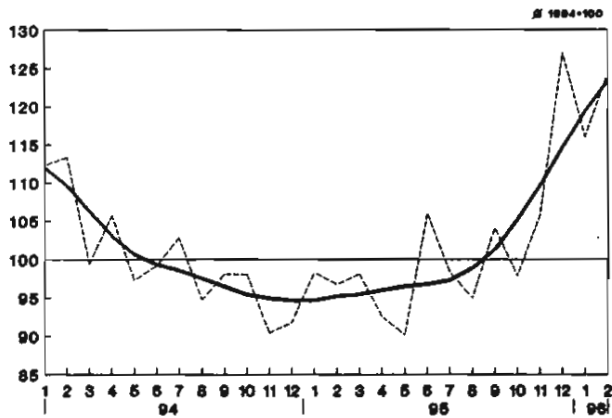
- METALOPRERADIVAČKA DJELATNOST -

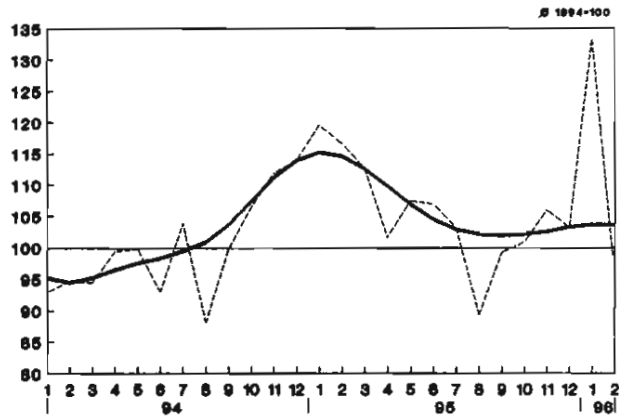
- STROJOGRADNJA -

- BRODOGRADNJA -

- PROIZVODNJA EL. STROJEVA I APARATA -

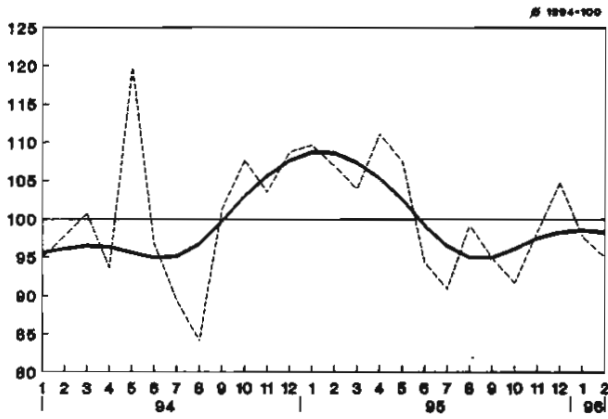

--- DESEZONIRANO

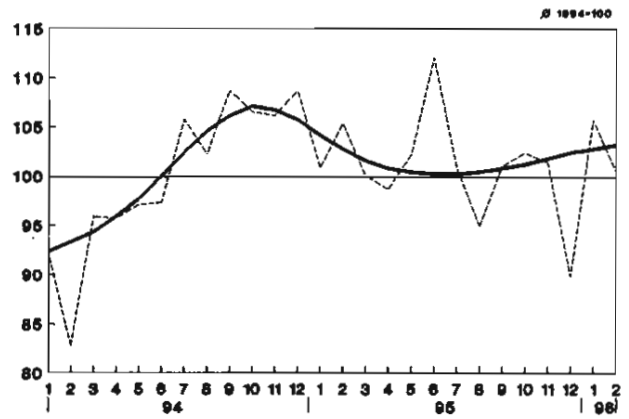
— TREND-CIKLUS

INDUSTRIJSKA PROIZVODNJA

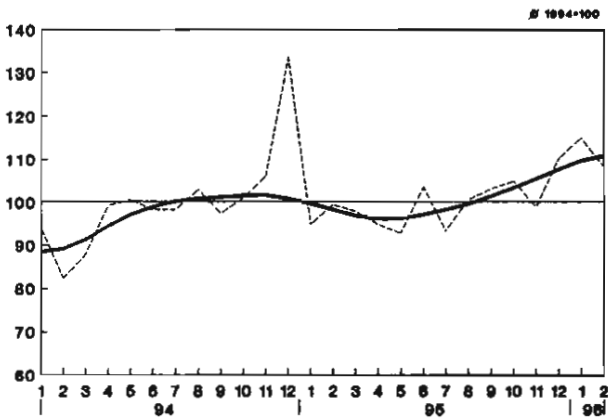
- PROIZV. BAZNIH KEMIJSKIH PROIZVODA -

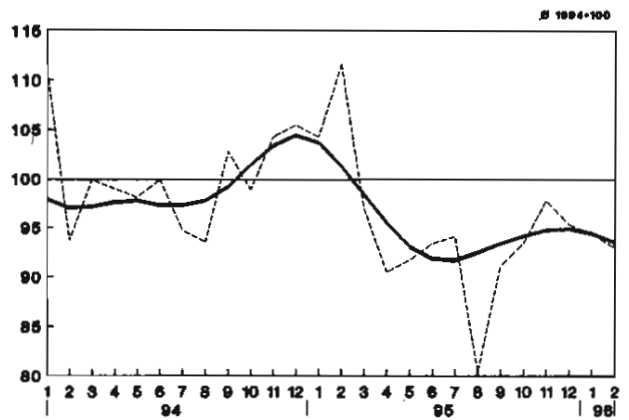
- PRERADA KEMIJSKIH PROIZVODA -

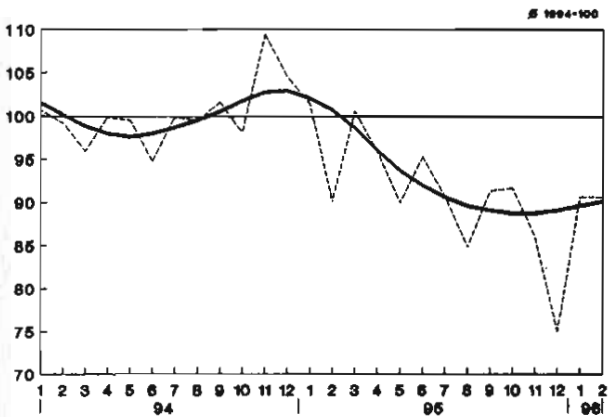
- PROIZVODNJA GRADEVNOG MATERIJALA -

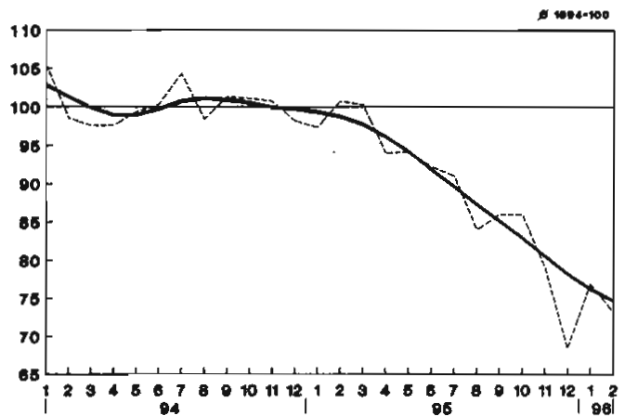
- PROIZVODNJA PILJENE GRADE I PLOCA -

- PROIZV. FINALNIH PROIZVODA OD DRVA -

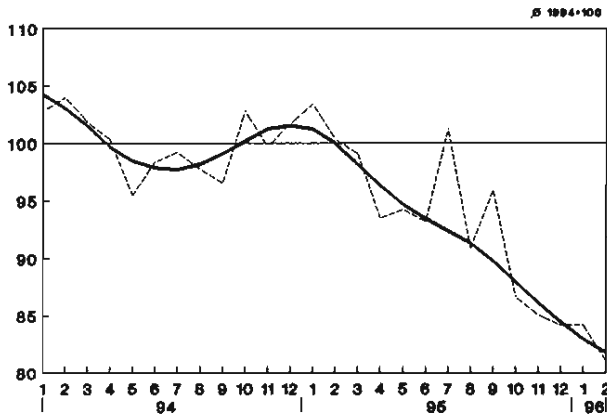

- PROIZV. TEKSTILNIH PREDIVA I TKANINA -

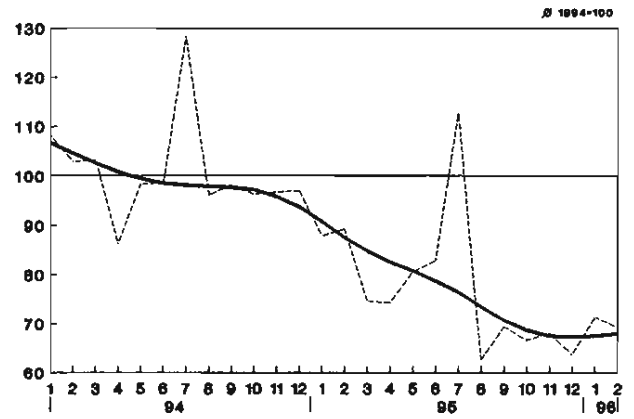

- - - DESEZONIRANO   — TREND-CIKLUS

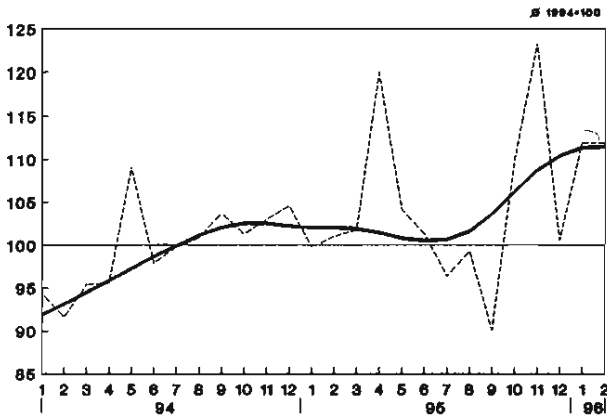
- PROIZV. GOTOVIH TEKSTILNIH PROIZVODA -

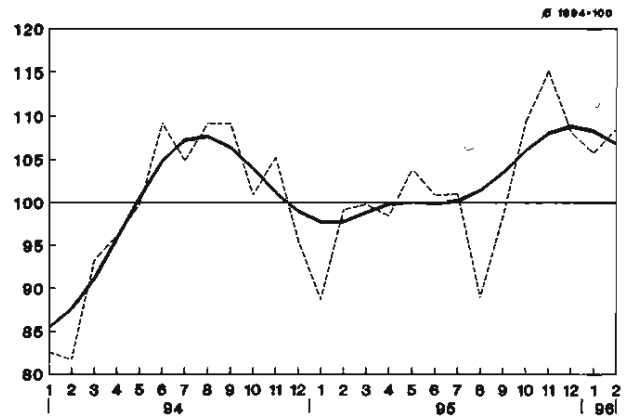
- PROIZV. KOŽNE OBUCE I GALANTERIJE -

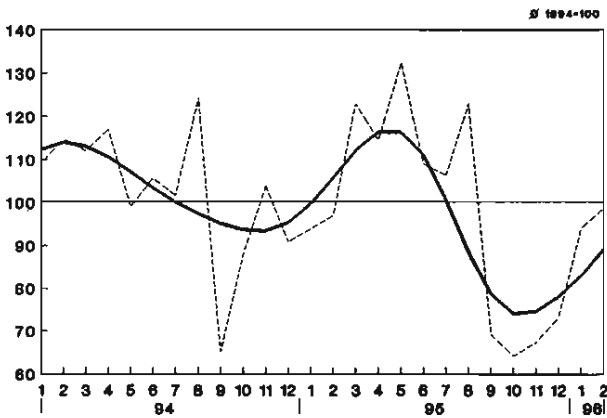
- PROIZVODNJA PREHRAMBENIH PROIZVODA -

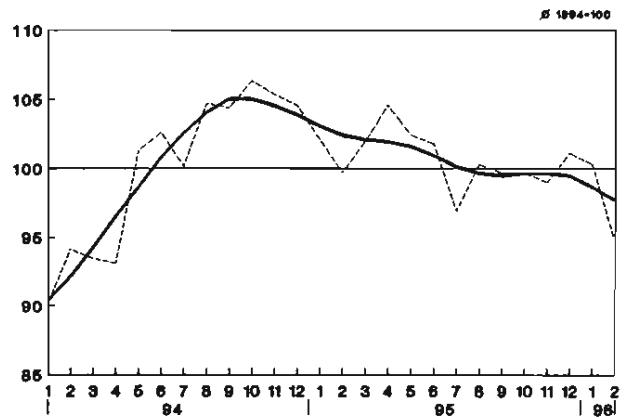
- PROIZVODNJA PICA -

- PROIZVODNJA I PRERADA DUHANA -

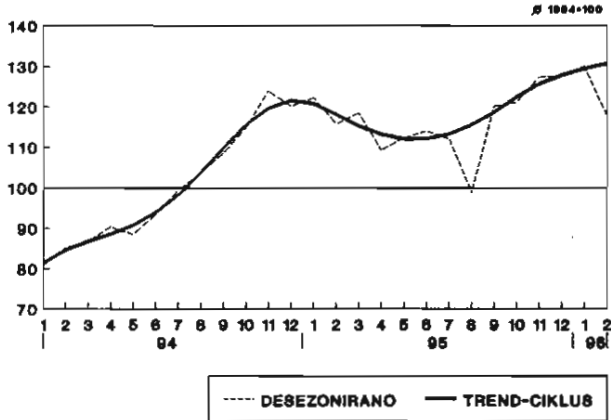

- GRAFIČKA DJELATNOST -

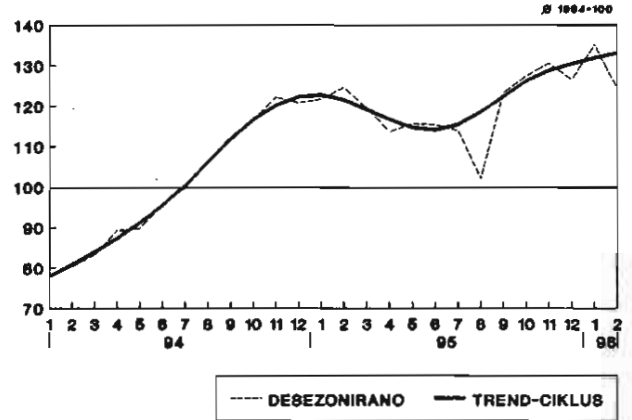

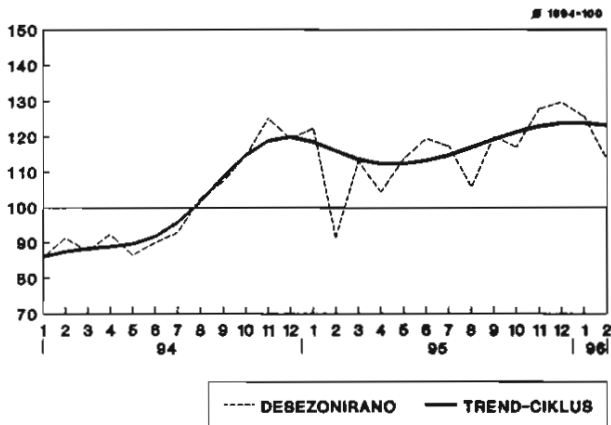
DOMACA POTRAZNJA

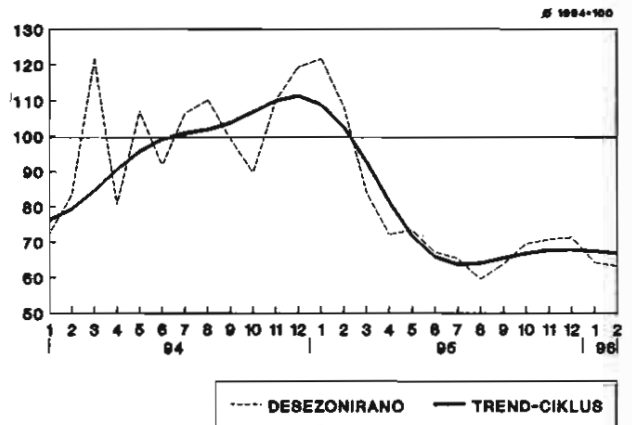
IZDACI STANOVNIŠTVA

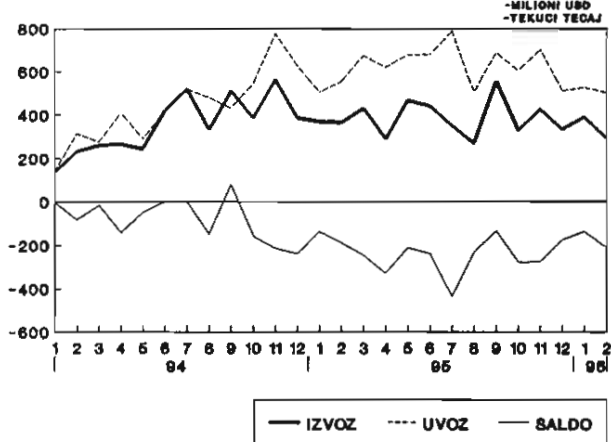
IZDACI JAVNOG SEKTORA

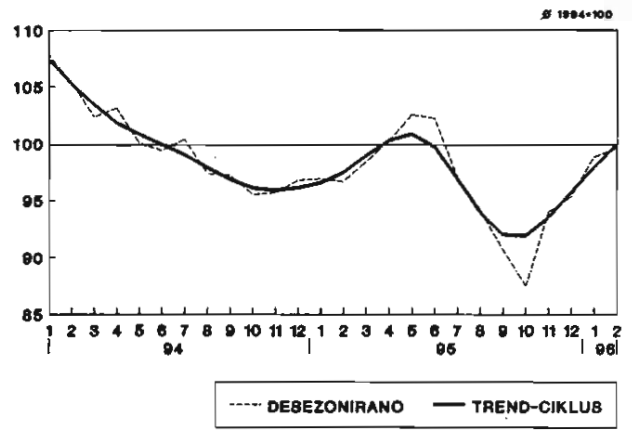
ISPLATE ZA INVESTICIJE

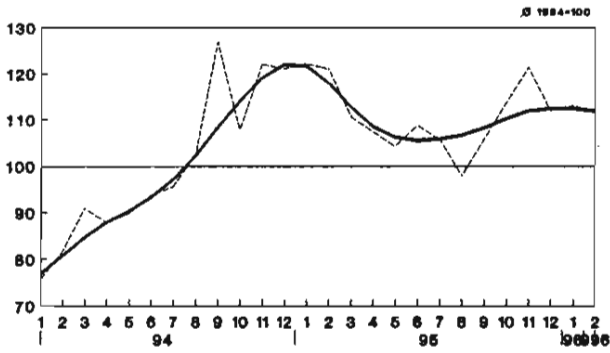
IZVOZ I UVOZ ROBA

ZALIHE GOTOVIH PROIZVODA

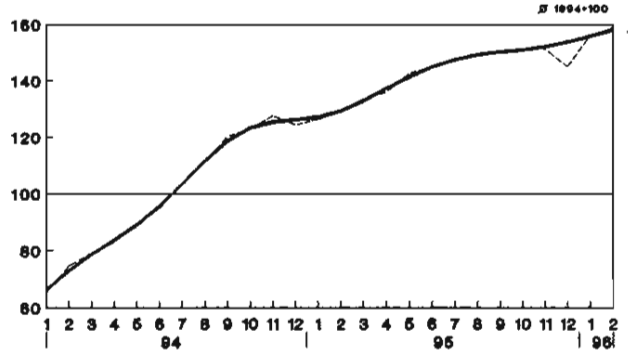

REALIZIRANI BDP

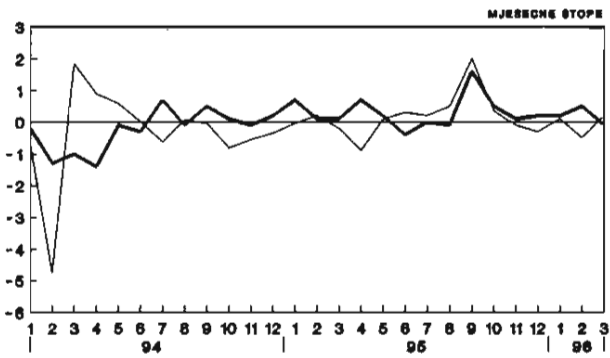
--- DEBEZONIRANO   — TREND CIKLUS

NOVCANA MASA

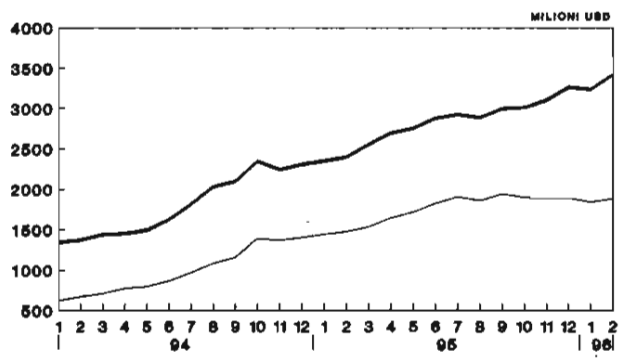
--- DEBEZONIRANO   — TREND-CIKLUS

CIJENE I TECAJ

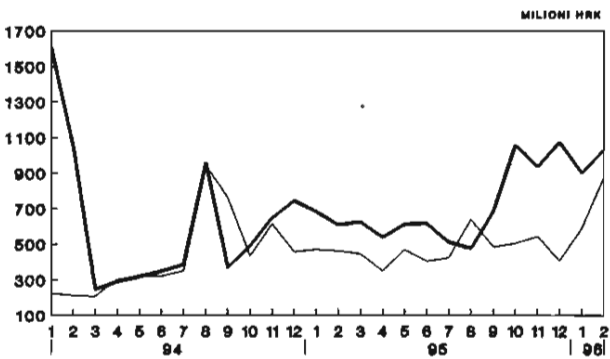
— CIJENE NA MALO   — TECAJ

DEVIZNE REZERVE

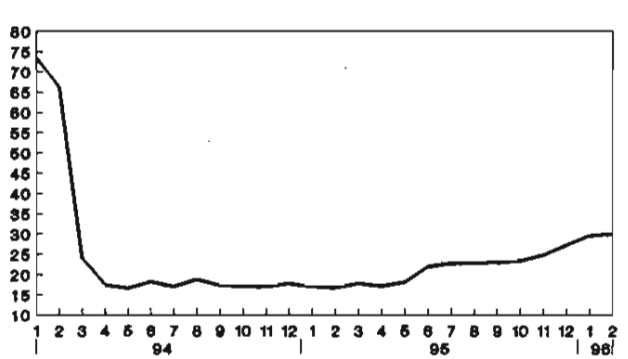
— UKUPNO   — NBH

TRZISTE NOVCA

— PONUDA   — POTRAZNJA

KAMATNA STOPA NA TRZISTU

— KAMATNA STOPA